

**UCHWAŁA NR XLVIII/334/2013
RADY GMINY JASŁO**

z dnia 27 grudnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Aktualizacji strategii rozwoju Gminy Jasło na lata 2014 - 2020”.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) Rada Gminy Jasło uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje do realizacji przez Gminę Jasło „Aktualizację strategii rozwoju Gminy Jasło na lata 2014 - 2020” stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jasło.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Jasło

Józef Dzedzic

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XLVIII/334/2013
Rady Gminy Jasło z dnia 27 grudnia 2013r.

AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY JASŁO NA LATA 2014-2020

Jasło, sierpień 2013r.

Niniejszy dokument powstał w ramach realizacji szkoleń i doradztwa zorganizowanych w ramach projektu pt. „Wdrożenie usprawnień w dostępie usług publicznych świadczonych przez Urząd Gminy Brzyska, Dębowiec, Jasło, Skołyszyn, Tarnowiec”, POKL.05.02.01-00-012/12 współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
ROZDZIAŁ I. OCENA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY JASŁO NA LATA 2000 – 2010	9
ROZDZIAŁ II. WYJŚCIOWA ANALIZA STRATEGICZNA	15
ROZDZIAŁ III. PROPOZYCJE WIZJI I MISJI GMINY	37
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT	39
ROZDZIAŁ V. OBSZARY STRATEGICZNE, PRIORYTETY TEMATYCZNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ (PROPOZYCJE ZADAŃ I PROJEKTÓW)	41
ROZDZIAŁ VI. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII	46
ROZDZIAŁ VII. POTENCJALNE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	48
SPIS WYKRESÓW	59
SPIS TABEL	60

WPROWADZENIE

Nieustanne zmiany w dokumentach prawnych kształtujących prowadzenie polityki rozwoju wymuszają potrzebę ustawicznego weryfikowania krajowych, regionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych. Na chwilę obecną zmianie uległa ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także dokonano aktualizacji dokumentów europejskich (Europa 2020), krajowych (Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030r., Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020r., Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030r.) i regionalnych (Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020 Aktualizacja 2013-2020). Przyjęcie projektu nowego paradygmatu polityki regionalnej dokonał 25 czerwca 2013r. Zarząd Województwa Podkarpackiego, ustanawiając tym samym kierunki rozwoju regionu do 2020 roku. Podobnie jak większość jednostek samorządu terytorialnego, Gmina Jasło zobligowana jest do weryfikacji posiadanej obecnie strategii rozwoju w kontekście dostosowania jej założeń do wytycznych i rekomendacji płynących z dokumentów o charakterze krajowym i regionalnym, nadrzędnym w stosunku do lokalnych strategii rozwoju.

Jednocześnie w procesie aktualizacji Strategii bardzo ważną rolę odgrywają przeobrażenia, jakie zaszły w sferze gospodarczej i społecznej wpływające na rozwój gminy i regionu jasielskiego.

Zmieniły się uwarunkowania prawne i programowe, a Polska przygotowuje się do nowego okresu programowania 2014-2020. Gmina Jasło jest także bogatsza o doświadczenia płynące z kończącej się perspektywy unijnej 2007-2013. Zrealizowała wiele projektów inwestycyjnych i tzw. miękkich (charakterystyka w rozdziale I) zaspokajając tym samym najpilniejsze potrzeby społeczne i gospodarcze. Ujawniły się dzięki temu inne obszary problemowe, których kategoria interwencji wymaga szybkiej reakcji.

Zbiór kluczowych przesłanek uzasadniających potrzebę dokonania aktualizacji obecnie posiadanego dokumentu strategicznego to:

1. Dostosowywanie polityki rozwoju regionalnego do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu.

Gmina Jasło to nie tylko wydzielony granicami administracyjnymi obszar, ale przede wszystkim społeczność lokalna, w której na bieżąco ulega zmianie sytuacja demograficzna

i gospodarcza. Kilka ostatnich lat upłynęło pod znakiem szeregu poważnych zmian, które w dużym stopniu odbiły się także na gminie, jak np.: ogólnoświatowe spowolnienie gospodarcze (i związane z tym mniejsze dochody budżetowe), rosnące dysproporcje w rozwoju na szczeblu międzygminnym i regionalnym, deficyt finansów publicznych, czy zmiana obserwowanych trendów demograficznych. Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Jasło wyznaczy cele oraz kierunki interwencji, służące podnoszeniu konkurencyjności gminy oraz przełamywaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych. Są to wyzwania, którym gmina musi sprostać w dobie postępującego procesu globalizacji, nasilającej się konkurencji, informatyzacji wielu sfer życia i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

2. Dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Jasło do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego.

Ostatnie lata to okres powstawania nowych i aktualizacji poprzednich wersji dokumentów strategicznych szczebla krajowego i regionalnego. Nadrzędną pozycję zajmuje wśród nich „Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007- 2020 Aktualizacja 2013-2020”, która określa nowe ramy funkcjonowania konkurencyjnego województwa.

Przyjęty przez zarząd projekt „Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020 Aktualizacja 2013 – 2020”, został przygotowany w oparciu o nową koncepcję polityki regionalnej. Konieczność aktualizacji Strategii województwa to wynik zmian w podejściu do polityki regionalnej.

Nowe podejście w polityce regionalnej preferuje przede wszystkim zintegrowane i wieloaspektowe podejście do rozwoju terytorialnego z mocnym zorientowaniem na rezultaty zaplanowanych celów.

Przyjęto 4 obszary działań strategicznych:

- **KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA** - której celem jest rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne inteligentne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej.

- **KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY** - których celem jest rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników wzrostu poziomu edukacji, budowania aktywności obywatelskiej, a także poprawy poziomu życia mieszkańców.
- **ŚRODOWISKO I ENERGETYKA** - których celem jest utrzymanie dobrego stanu środowiska, bezpieczeństwa energetycznego i racjonalne wykorzystanie energii, a także zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków.
- **SIEĆ OSADNICZA** - której celem jest podniesienie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej, budowanie potencjału rozwojowego regionu oraz zidentyfikowanych w Strategii biegunów wzrostu.

Ważnym przesłaniem Strategii jest wyrównanie dysproporcji rozwojowych między poszczególnymi obszarami regionu o różnym stopniu rozwoju. Cel ten osiągnięty będzie poprzez element terytorializacji polityki rozwoju, tj. wskazane w Strategii obszary strategicznej interwencji, których jest ok. 30. Obszary będą wskazywać miejsca w regionie, które w pierwszej kolejności wymagają interwencji, głównie finansowej.

Głównym celem Strategii jest zatrzymanie dysproporcji rozwojowych między Podkarpaciem a bogatszymi regionami, wzrost PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca i zmiany pozycji województwa na liście rankingowej z punktu widzenia poziomu społeczno-gospodarczego rozwoju.

Istotnymi dla planowania rozwoju są również dokumenty szczebla krajowego, w tym Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, przyjęta 13 lipca 2010 r. oraz Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (DSRK) do 2030 r. i Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) do 2020 r. Uwzględnienie wytycznych i rekomendacji płynących z tych dokumentów pozwoli na skorelowanie Strategii Rozwoju Gminy Jasło z priorytetami rozwojowymi województwa podkarpackiego, a w dalszej perspektywie na korzystanie z nowych narzędzi polityki regionalnej (np. kontrakt terytorialny).

3. Uspójnienie horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Gminy Jasło z horyzontem czasowym nowego okresu programowania UE oraz dokumentów nadrzędnych.

Odrębną przesłanką weryfikacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło jest zidentyfikowana potrzeba uspoźnienia horyzontu czasowego strategii rozwoju gminy – do roku 2020, dla której bezpośrednim uzasadnieniem jest:

- przyjęcie horyzontu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. 2014-2020);
- przyjęcie horyzontu zbieżnego z horyzontem regionalnej strategii rozwoju i większości JST na Podkarpaciu;
- potrzeba zapewnienia spójności z perspektywą przyjętą dla nowej Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Metodologia i etapy prac

Przygotowany przez samorząd Gminy Jasło zaktualizowany dokument Strategii rozwoju do roku 2020 jest wynikiem szerokiej i bardzo aktywnej współpracy środowisk społecznych i gospodarczych, których przedstawiciele wyrazili zdecydowaną wolę współpracy również w trakcie realizacji zaktualizowanej Strategii. Niniejszy dokument, który wyznacza kluczowe obszary działań strategicznych na najbliższe kilka lat przygotowywany był w warunkach nowej koncepcji polityki rozwoju, w tym także polityki preferującej przede wszystkim zintegrowane i wieloaspektowe podejście do rozwoju terytorialnego ze szczególnym uwzględnieniem posiadanych specyficznych potencjałów rozwoju (bliskość obszaru miasta Jasła, bliskość układu potencjalnych biegunów wzrostu tj. Krosno-Jasło („Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020 Aktualizacja na lata 2013-2020”, projekt, str. 6) stwarzających szansę budowania wymiernych przewag konkurencyjnych. Jest to z pewnością nowe doświadczenie w procesie programowania strategicznego, które z jednej strony wymaga znacznie większego niż do tej pory zaangażowania eksperckiego, ale z drugiej strony niezbędny jest nadal szeroki udział społeczny, stwarzający możliwości znacznie aktywniejszego udziału w realizacji strategii ze strony kluczowych podmiotów zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pozarządowych działających aktywnie na terenie Gminy Jasło.

Przyjęte w naszej strategii podstawowe kierunki rozwoju koncentrują się przede wszystkim na kilku najważniejszych kwestiach mających szczególnie ważne znaczenie dla podstawowych wyzwań nowej polityki spójności, a tym samym dla przyszłości Gminy.

Struktura Strategii Rozwoju Gminy Jasło

- wprowadzenie,
- rozdział opisujący wyjściową analizę strategiczną,
- propozycje wizji i misji Gminy,
- analizy SWOT,
- obszary strategiczne, priorytety tematyczne, kierunki działań (propozycje zadań i projektów),
- mierniki realizacji Strategii,
- system monitoringu i ewaluacji Strategii,
- potencjalne źródła finansowania.

Rozdział I.

OCENA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY JASŁO NA LATA 2000 – 2010

Poniżej przedstawiono ocenę uzyskanych efektów realizacji dotychczasowej strategii w odniesieniu do celów strategicznych i strategii działania. Zaplanowane w 2000 roku cele strategiczne określone zostały wówczas jako „stan, który chcemy osiągnąć w przyszłości”.

Analizując zakres działań w ramach poszczególnych celów strategicznych stwierdzono:

1. Infrastruktura techniczna.

Cel I - Ochrona środowiska naturalnego.

1. Budowa gminnej sieci kanalizacyjnej wraz z systemem oczyszczania ścieków.
Cel zrealizowany.
2. Budowa nowoczesnego systemu gromadzenia, odbioru i składowania odpadów.
Nastąpiła zmiana ustawodawstwa i podejścia do problemu. Obecnie odpady podlegają recyklingowi oraz utylizacji. Składować można tylko te odpady, których nie można w ten sposób przetworzyć.
3. Modernizacja urządzeń melioracyjnych.
Budowa, modernizacja i remonty urządzeń melioracyjnych nie są zadaniem własnym Gminy. Zadania w tym zakresie finansowane są przez Skarb Państwa oraz właścicieli nieruchomości.
4. Tworzenie związków gminnych w zakresie ochrony środowiska.
Cel zrealizowany.

Cel II - Pełne uzbrojenie gminy w elementy infrastruktury technicznej.

1. Modernizacja stanu technicznego dróg.

Cel zrealizowany.

Gmina w każdym budżecie przeznaczała znaczące środki na modernizację i remonty dróg.

2/. Budowa sieci wodociągowej.

Na obecnym etapie właściciele nieruchomości nie zamierzają likwidować swoich studni, traktując sieć wodociągową jako zastępcze źródło wody. W takiej sytuacji nie jest możliwe utrzymanie sieci wodociągowej w wymaganym stanie sanitarnym i technicznym.

3/. Rozbudowa sieci elektrycznej i pełna reelektryfikacja gminy.

Cel zrealizowany.

4/. Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci telekomunikacyjnej.

Cel zrealizowany.

Wszyscy mieszkańcy gminy mają dostęp do telefonii komórkowej. Ubywa abonentów sieci stacjonarnej i jej rozbudowa nie ma podstaw ekonomicznych. Konieczna jest natomiast rozbudowa infrastruktury umożliwiającej dostęp do szerokopasmowego Internetu.

5/. Przygotowanie lokalizacji obejmujące wyposażenie w instalacje, drogi, telefony-wszystko, czego można potrzebować przedsiębiorstwo.

Strategia nie zakładała tworzenia na terenie gminy dużych obszarów przemysłowych. Dla małych firm usługowych i wytwórczych cel został zrealizowany w dużym stopniu (drogi, kanalizacja, telefony).

2. Kultura i oświata

Cel I - Dostosowanie bazy oświatowej i kulturalnej do potrzeb gminy.

Określone w dokumencie strategicznym zadania zostały w pełni zrealizowane o czym świadczą działania:

- Budowa szkoły podstawowej w Niepli – 2000 r.,

- Rozbudowa obiektów Zespołu Szkół w Osobnicy – 2003 r.,
- Rozbudowa obiektów Zespołu Szkół w Szebniach (w tym budowa sali gimnastycznej) – 2005 r.,
- Rozbudowa obiektów Zespołu Szkół w Trzcinicy (w tym budowa sali gimnastycznej) – 2005r.,
- Budowa nowych obiektów Zespołu Szkół w Warzycach – 2005/2006 r.
- Remonty kapitalne w pozostałych szkołach.

Cel II - Podnoszenie poziomu nauczania młodzieży i dorosłych.

Edukacja to ważny element polityki prorozwojowej władz gminy. Efektem dynamicznych i spójnych działań jest coraz wyższy poziom wykształcenia nauczycieli i prowadzenie szeregu dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży. W ostatnich latach wszystkie szkoły z terenu gminy realizowały bądź nadal realizują projekty edukacyjne dofinansowane z Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.1 Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2. Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. Ponadto w 3 szkołach gimnazjach tj. Szebnie, Osobnica i Warzyce w latach 2010-2013 realizowany był projekt pt: "Model pracy pozalekcyjnej z wykorzystaniem nowatorskich metod pracy oraz współczesnych technik informatycznych" w ramach Działanie nr 3.5, Priorytet nr III, którego Beneficjentem był Oświatowy Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Gminy Gorlice.

Cel III - Zachowanie tradycji kulturowych.

Cel IV - Integracja mieszkańców gminy.

Wśród wyróżniających zadań tych celów jest coroczny Międzynarodowy Festiwal Kultury Karpat organizowany w Trzcinicy. W 2013 r. odbyła się już dziesiąta edycja festiwalu.

Prężnie działa Gminna Biblioteka Publiczna w Jasle z siedzibą w Szebniach, zajmując się nie tylko szerzeniem czytelnictwa, ale będąc jednocześnie animatorem szeroko rozumianej kultury i wydawcą licznych publikacji i książek.

Od 01.08.2007 r. funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Jasle z siedzibą w Trzcinicy, który został powołany Uchwałą Nr IX/50/2007 Rady Gminy Jasło z dnia 26.04.2007 r. w sprawie

utworzenia Gminnego Ośrodka Kultury Jasło z siedzibą w Trzcinicy i nadaniu mu Statutu. Celem podstawowym GOK jest tworzenie sprzyjających warunków dla szerzenia kultury i zachowaniu dawnych tradycji. Obecnie przy GOK działa 2 zespoły folklorystyczne: „Trzcinicoki” i „Szebnianie” oraz Orkiestra Dęta.

Corocznie odbywa się szereg cyklicznych masowych imprez sportowych typu:

- GRAND PRIX Gminy Jasło w tenisie stołowym,
- Turniej drużyn wiejskich w piłce siatkowej o Puchar Wójta Gminy,
- Turniej Szachowy Świetlic o Puchar Wójta Gminy,
- Turniej Rodzinny w Tenisie Stołowym o Puchar Wójta,
- Turniej Mikołajkowy w Tenisie Stołowym.

3. Rolnictwo

Cel I - Modernizacja rolnictwa dostosowująca je do wymogów gospodarki rynkowej oraz uwarunkowań ekologicznych.

Zakres tych działań obejmuje w głównej mierze czynności realizowane przez Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Oddział Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Są one realizowane na bieżąco, jednakże w zakresie „**Rolnictwo**” zaszły daleko idące zmiany spowodowane między innymi: spadkiem opłacalności produkcji w wydaniu gospodarstw o małym areale i wprowadzenia dopłat związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Charakter gminy rolniczej, w której dochody z rolnictwa były głównym źródłem dochodu uległ obecnie wyraźnej zmianie. Rolnictwo stało się źródłem utrzymania znacznie mniejszej grupy społeczeństwa zamieszkującego Gminę Jasło.

Cel II - Organizacja przetwórstwa rolno-spożywczego oraz poszukiwanie rynków zbytu.

Zmiany zachodzące w rolnictwie znacznie utrudniły realizację zadań określonych w tym celu. Na terenie gminy nie funkcjonują żadne grupy producenckie, brak też firm zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym.

4. Przedsiębiorczość

Cel I - Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez rozwój drobnej przedsiębiorczości.

Cel II - Aktywizacja gospodarcza gminy.

Zadania tych dwóch celów są realizowane na bieżąco w ramach posiadanych możliwości prawnych i organizacyjnych gminy, a jednostki organizacyjne gminy tworzą właściwy klimat do rozwoju przedsiębiorczości.

Cel III - Mobilizacja kapitału.

W realizacji tego celu gmina posiada wiele sukcesów, szczególnie w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków zewnętrznych pochodzących z Unii Europejskiej na realizację projektów aktywizujących społeczność, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz budżetu państwa.

5. Turystyka i rekreacja

Cel I - Wykorzystanie naturalnych walorów gminy do tworzenia bazy turystyczno-rekreacyjnej.

Realizacja zakresu zadań określonych w powyższym celu jest w pełni osiągnięta. Gmina Jasło została partnerem przedsięwzięcia polegającego na utworzeniu Skansenu Archeologicznego „Karpacka Troja” w Trzciniicy przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Uruchomienie Skansenu znacznie ożywiło ruch turystyczny na terenie całej gminy.

Cel II - Tworzenie gospodarstw agroturystycznych jako dodatkowego źródła dochodu dla mieszkańców.

Od 2000r. powstało 7 gospodarstw agroturystycznych. Od 2005r. nie utworzono żadnego gospodarstwa pomimo wprowadzenia dofinansowania tej działalności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w wysokości 50% poniesionych nakładów.

Aktualnie na terenie gminy jest 36 miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych i 9 miejsc w firmie prowadzącej turystykę wiejską.

Cel III - Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

W ramach realizacji tego celu zrealizowano wiele przedsięwzięć, tzn. powstały sale gimnastyczne przy szkołach w: Niepli, Osobnicy, Trzciny, Warzycach i Szebniach. Zbudowano stadion przyszkolny w Opaciu oraz stadiony w Łaskach i Kowalowach, zespół obiektów sportowych w Chrzastówce, place zabaw w Żółkowie, Osobnicy, Zimnej Wodzie, Łaskach i Niegłowicach. Systematycznie realizowane są aktywne formy wypoczynku poprzez organizację imprez masowych. Zaadaptowano w Chrzastówce budynek starej szkoły na obiekt sportowo – rekreacyjny służący mieszkańcom.

6. Mieszkalnictwo

Cel I - Rozwój budownictwa mieszkalnego

Zadania tego zakresu są realizowane w ramach bieżącej polityki gminy. Wyznaczane są nowe tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wydawane są warunki zabudowy dla osób wyrażających zainteresowanie budową domów na terenie gminy. Adaptując obiekt po byłej szkole podstawowej w Bierówce utworzono w 2010r. dwa mieszkania socjalne dla najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy Jasło. Zadanie dofinansowano ze środków Banku Gospodarstwa Krajowego.

Rozdział II.

WYJŚCIOWA ANALIZA STRATEGICZNA

Gmina Jasło znajduje się w południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego. Od północy graniczy z gminami Kołaczyce i Brzyska oraz gminą Frysztak z powiatu strzyżowskiego, od wschodu z gminami Wojaszówka i Jedlicze powiatu krośnieńskiego, od południa z gminami Tarnowiec i Dębowiec, od zachodu na krótkim odcinku z gminą Lipinki z powiatu gorlickiego leżącej w województwie małopolskim oraz z gminą Skołyszyn.

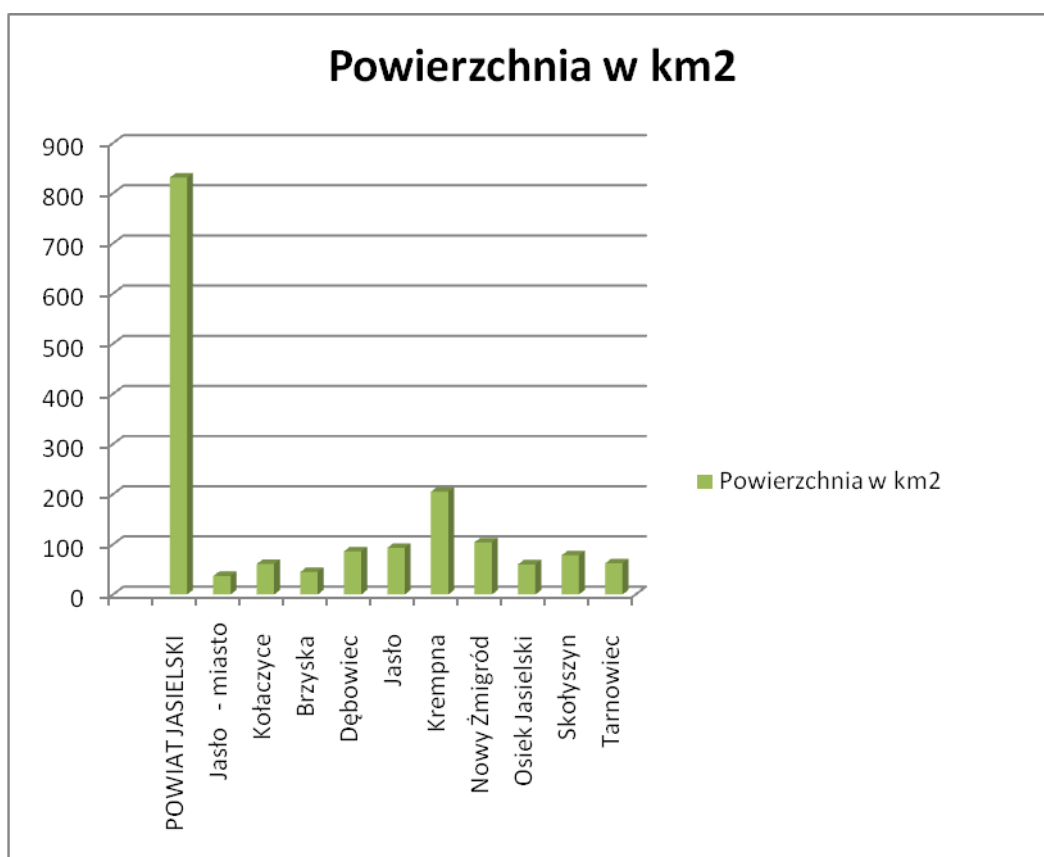
W skład Gminy Jasło wchodzi osiemnaście miejscowości położonych wokół miasta Jasła, niektóre z tych miejscowości, bezpośrednio przylegających do miasta Jasła, zostały administracyjnie podzielone i w części włączone do aglomeracji miejskiej.

Gmina Jasło obejmuje miejscowości: Bierówka, Brzyście, Chrzastówka, Gorajowice, Jareniówka, Kowalowy, Łaski, Nieglowice, Niepla, Opacie, Osobnica, Sobniów, Szebnie, Trzcinica, Warzyce, Wolica, Zimna Woda i Żółków. Miejscowości te tworzą 17 sołectw, przy czym Sobniów i Łaski tworzą jedno wspólne sołectwo.

Według danych GUS z dnia 31.12.2011 r. gminę zamieszkuje 16 277 osób na powierzchni 93 km².

Poniżej wykres przedstawiający porównanie powierzchni gminy Jasło do pozostałych jednostek tworzących powiat jasielski. Gmina Jasło jest 3 co do powierzchni gminą powiatu jasielskiego zajmując 11,2% jego powierzchni.

Wykres 1. Porównanie powierzchni gmin w powiecie jasielskim.

Źródło: Opracowanie własne.

O sile i wartości Gminy Jasło świadczą zasoby ludzkie, które poniżej przedstawiono na tle innych gmin powiatu jasielskiego.

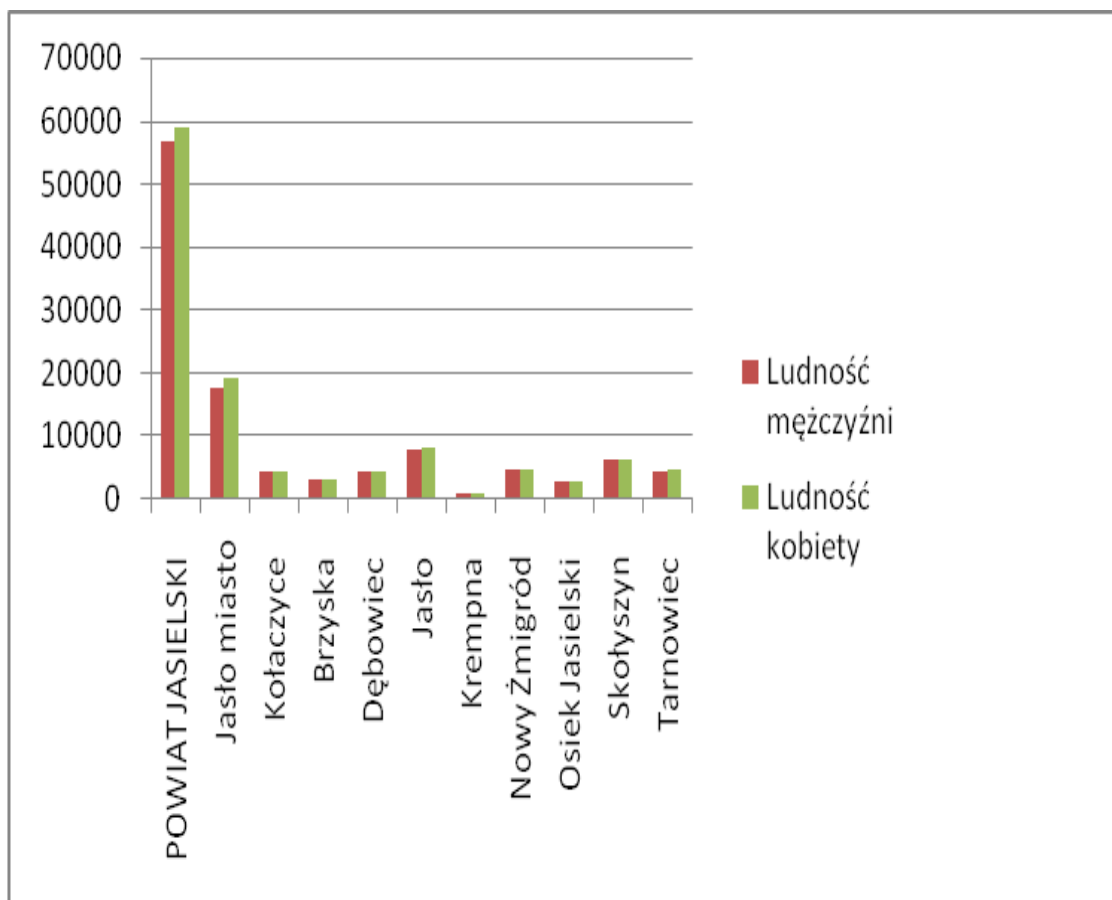
Tabela 1. Porównanie liczby ludności gmin w powiecie jasielskim.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
POWIAT JASIELSKI	115789	56798	58991
Jasło Miasto	36918	17664	19254
Kołaczyce	9099	4548	4551
Brzyska	6426	3191	3235
Dębowiec	8619	4266	4353
Jasło	16277	7986	8291

Krempna	2004	1059	945
Nowy Żmigród	9377	4683	4694
Osiek Jasielski	5410	2686	2724
Skolyszyn	12476	6185	6291
Tarnowiec	9183	4530	4653

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

Wykres 2. Zestawienie liczby ludności w gminach powiatu jasielskiego.

Wykres przedstawiający liczbę ogółem, mężczyzn i kobiet w powiecie jasielskim.

Wg danych GUS na 31.12.2011r.

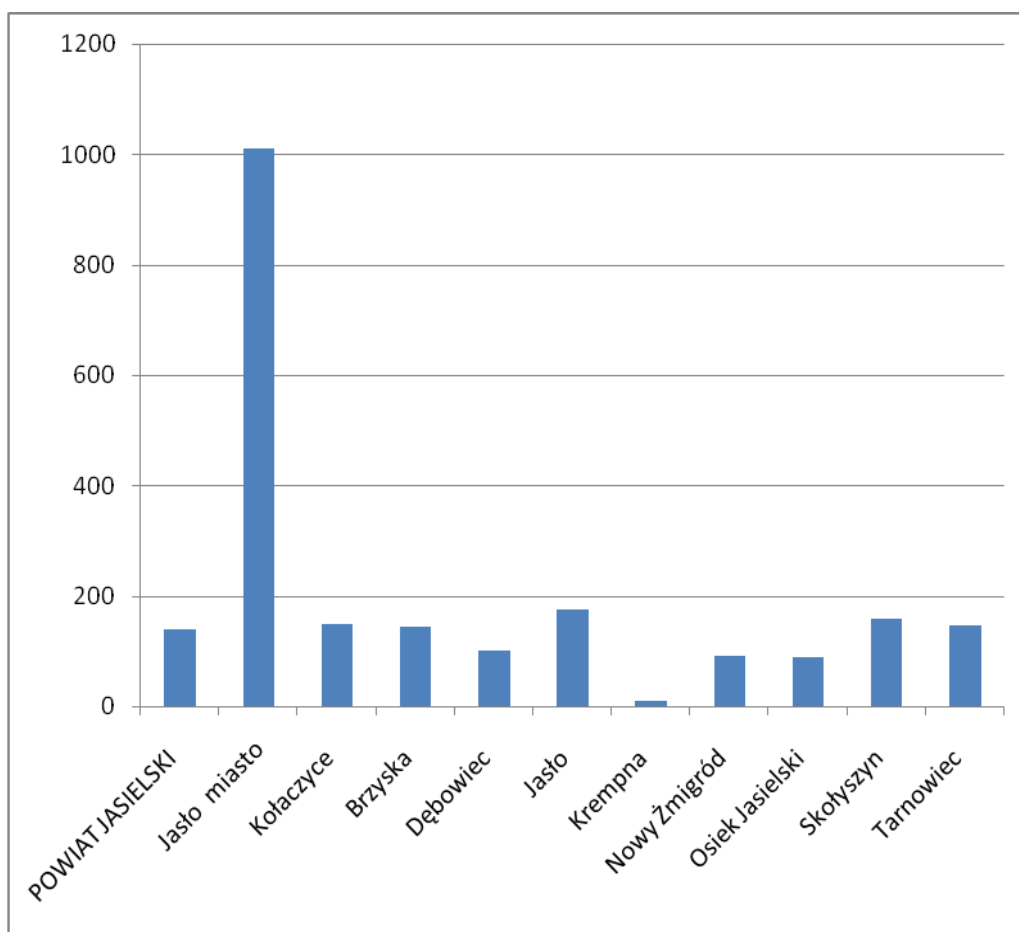
Mieszkańcy gminy Jasło stanowią 14,1 % ogółu mieszkańców powiatu jasielskiego. Gmina Jasło jest terenem o największej liczbie mieszkańców na 1 km², przedstawia to poniższa tabela uwzględniająca również ilość kobiet przypadających na 100 mężczyzn w poszczególnych gminach powiatu.

Tabela 2. Ludność – gęstość zaludnienia , liczba kobiet na 100 mężczyzn

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Kobiety na
	na 1 km ²	100 mężczyzn
POWIAT JASIELSKI	139	103,9
Jasło miasto	1011	109,0
Kołaczyce	149	100,1
Brzyska	143	101,4
Dębowiec	100	102,0
Jasło	175	103,8
Krempna	10	89,2
Nowy Żmigród	91	100,2
Osiek Jasielski	90	101,4
Skołyszyn	159	101,7
Tarnowiec	147	102,7

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

Wykres 3. Porównanie gęstości zaludnienia w gminach powiatu jasielskiego

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

Istotną rolę w zasobach ludzkich przekłada się na ruch naturalny, który w ujęciu całego powiatu przedstawia się następująco:

Tabela 3. Ruch naturalny ludności w 2011r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny
			ogółem	w tym niemowląt	
w liczbach bezwzględnych					
POWIAT jasielski	676	1169	1024	10	145
Jasło miasto	204	346	297	3	49
Kołaczyce	55	93	82	1	11
Brzyska	38	80	67	-	13
Dębowiec	54	92	98	-	-6
Jasło	88	163	135	2	28
Krempna	14	20	15	-	5
Nowy Żmigród	57	106	83	2	23
Osiek Jasielski	29	48	60	1	-12
Skołyszyn	80	137	102	-	35
Tarnowiec	57	84	85	1	-1

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

Gmina Jasło posiada dodatni przyrost naturalny, trzeci co do ilości w powiecie jasielskim.

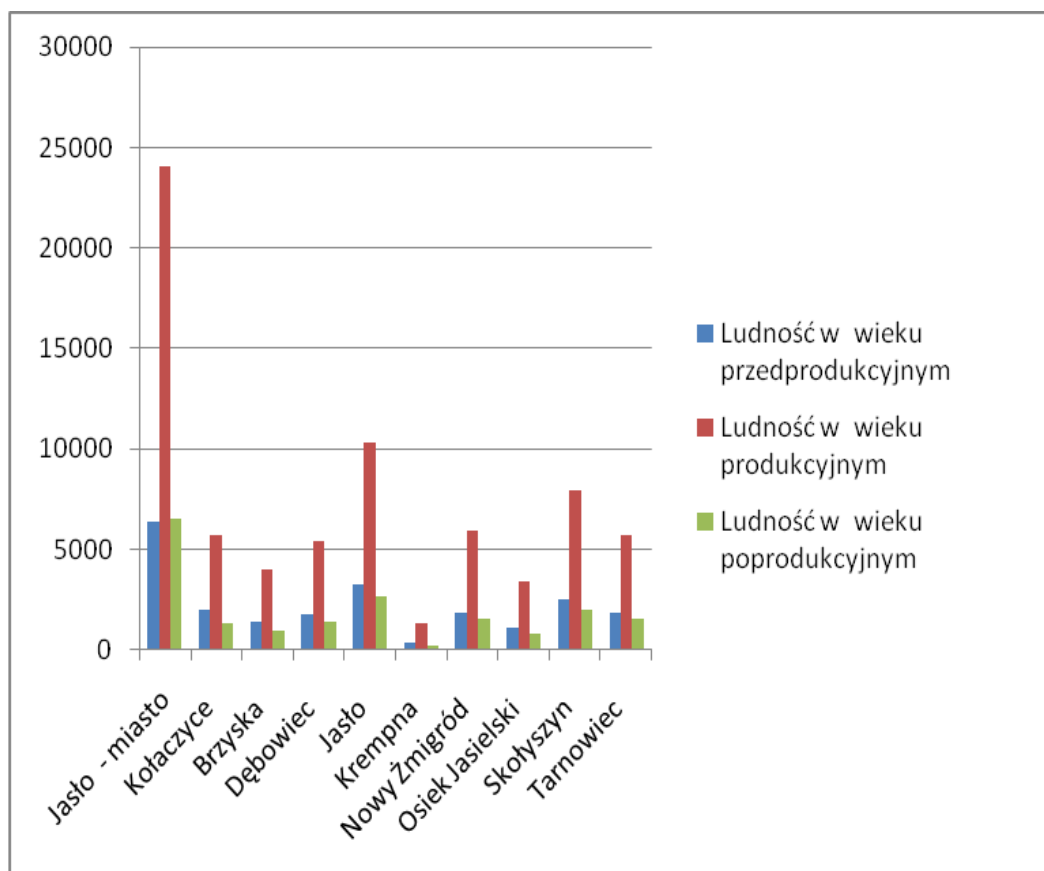
Istotną rolę w rozwoju gminy, jak i również istniejących potrzeb odgrywa wiek zamieszkującej ją ludności. Przedstawia to poniższa tabela i wykres w ujęciu całego powiatu jasielskiego.

Tabela 4. Porównanie ludności w podziale na grupy przedprodukcyjna, produkcyjna i poprodukcyjna w powiecie jasielskim.

Wyszczególnienie	Ludność w wieku		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Jasło - miasto	6353	24059	6506
Kołaczyce	1995	5751	1353
Brzyska	1418	4021	987
Dębowiec	1806	5424	1389
Jasło	3280	10322	2675
Krempna	405	1345	254
Nowy Żmigród	1864	5929	1584
Osiek Jasielski	1131	3437	842
Skołyszyn	2550	7925	2001
Tarnowiec	1848	5744	1591

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

Wykres 4. Porównanie ludności w podziale na grupy przedprodukcyjna, produkcyjna i poprodukcyjna w powiecie jasielskim.

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

W Gminie Jasło 63,4% stanowią osoby w wieku produkcyjnym, zaś 16,4% w wieku poprodukcyjnym. Podobny układ występuje w całym powiecie jasielskim.

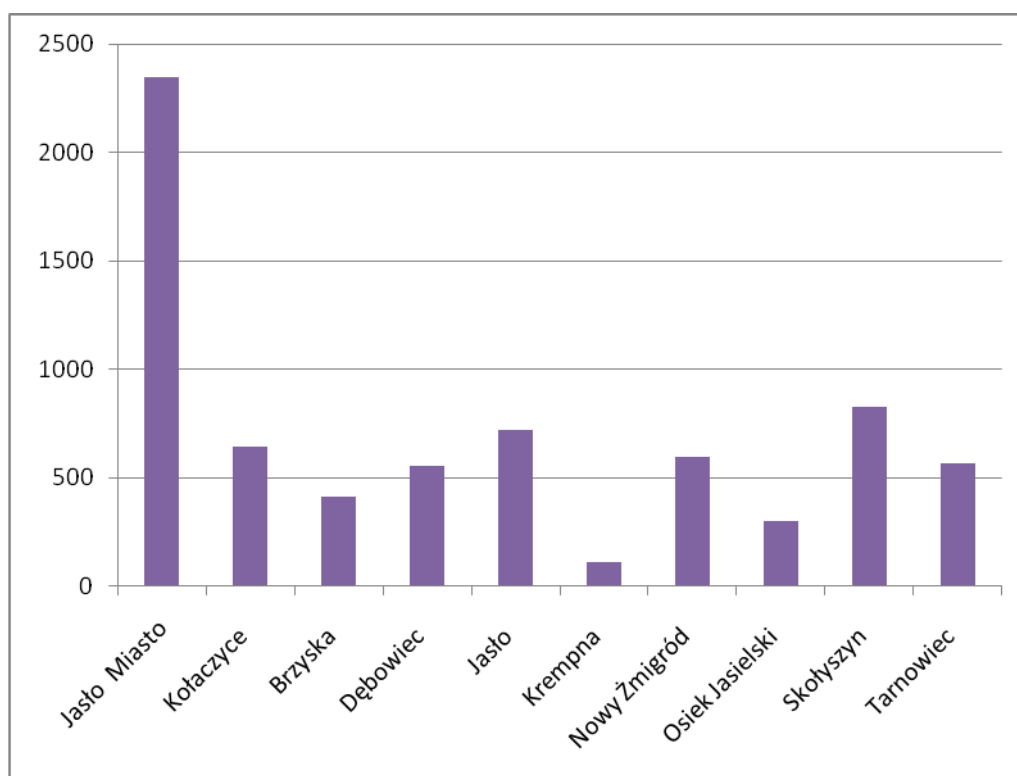
OŚWIATA

Tabela 5. Liczba uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2011/2012 w gminach powiatu jasielskiego.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie
Jasło Miasto	11	144	112	2345
Kołaczyce	6	62	46	645
Brzyska	4	53	29	416
Dębowiec	9	76	41	557
Jasło	8	72	49	720
Krempna	1	10	6	114
Nowy Żmigród	9	65	43	594
Osiek Jasielski	7	44	36	301
Skołyszyn	8	89	52	826
Tarnowiec	10	98	59	569

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

Poniższy wykres przedstawia jak układa się liczba uczniów w skali całego powiatu.

Wykres 5. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminach powiatu jasielskiego.

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

W Gminie Jasło dzieci z kilku miejscowości uczęszczają do szkół podstawowych na terenie miasta Jasła głównie z miejscowości Brzyście, Gorajowice, Kowalowy, Wolica, Łaski, Sobniów, Nieglowice i Żółków, co znacznie obniża liczbę dzieci uczących się w szkołach Gminy Jasło i niekorzystnie odbija się na pełniejszym wykorzystaniu istniejącego potencjału edukacyjnego. Podobna sytuacja jest wśród młodzieży uczęszczającej do gimnazjów.

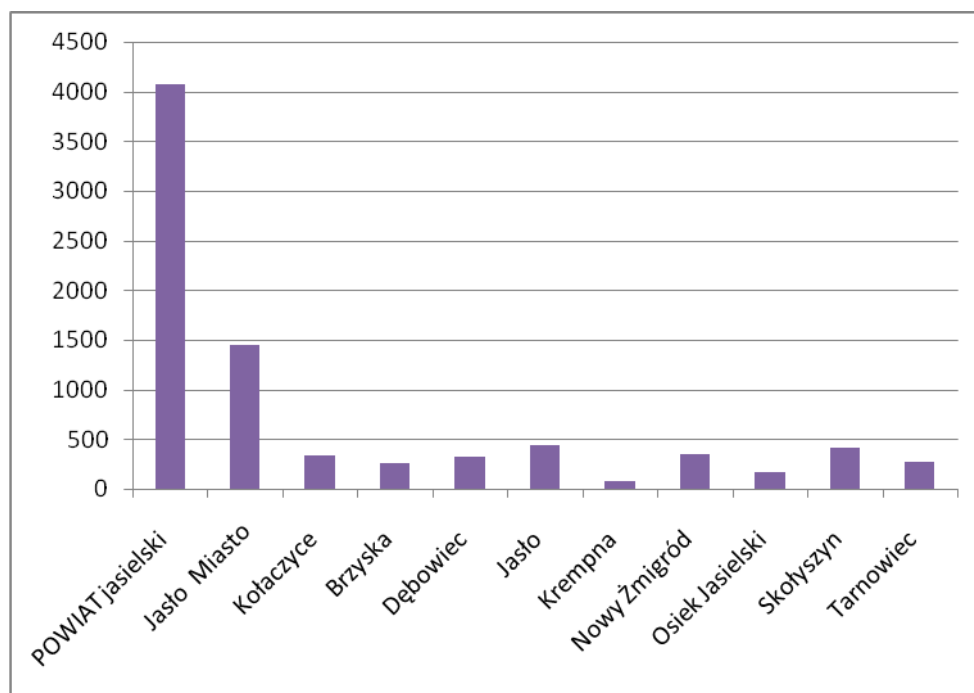
Tabela 6. Liczba uczniów w gimnazjach w roku szkolnym 2011/12 w gminach powiatu jasielskiego.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci
POWIAT jasielski	37	275	204	4077	1420
Jasło Miasto	6	67	61	1449	514
Kołaczyce	6	30	24	335	90
Brzyska	4	24	15	258	91
Dębowiec	2	28	15	324	112
Jasło	6	34	24	439	158
Krempna	1	5	3	74	25
Nowy Żmigród	4	23	17	347	118
Osiek Jasielski	1	11	8	167	71
Skołyszyn	4	32	23	408	159
Tarnowiec	3	21	14	276	82

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

Poniższy wykres przedstawia liczbę uczniów i absolwentów gimnazjów z powiatu jasielskiego.

Wykres 6. Liczba uczniów gimnazjum w gminach powiatu jasielskiego.

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

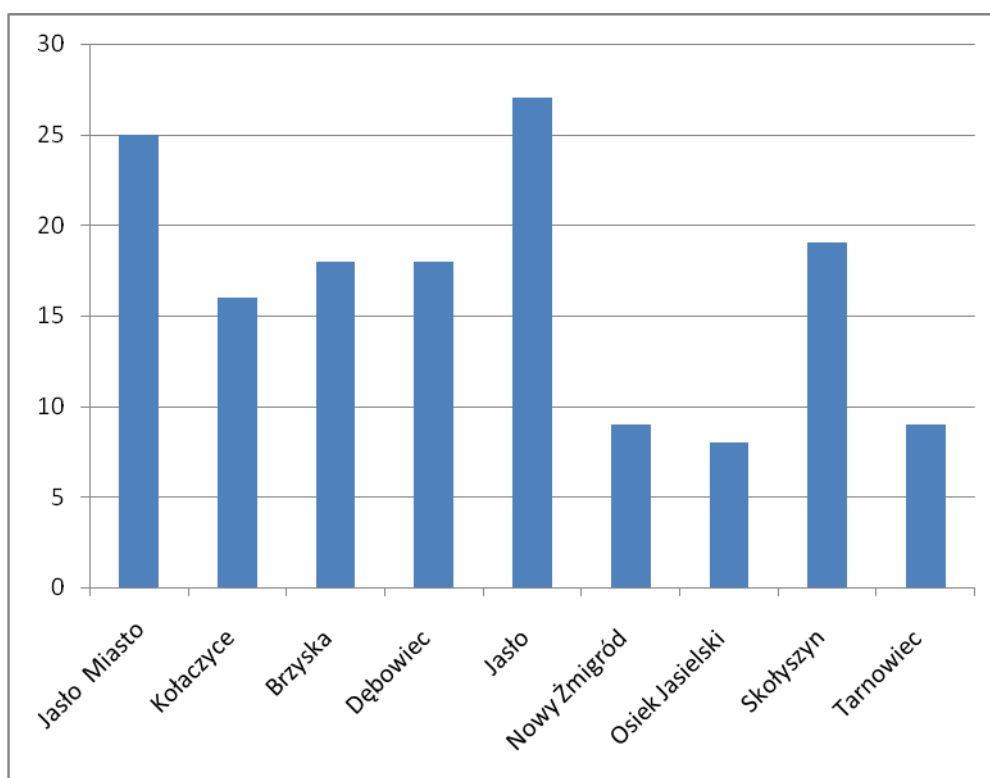
MIESZKALNICTWO**Tabela 7. Mieszkania oddane do użytkowania w 2011r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym w budynkach indywidualnych	
	mieszkania	izby	mieszkania	izby
POWIAT jasielski	149	899	149	899
Jasło Miasto	25	166	25	166
Kołaczyce	16	93	16	93
Brzyska	18	105	18	105
Dębowiec	18	99	18	99
Jasło	27	162	27	162
Nowy Żmigród	9	52	9	52
Osiek Jasielski	8	54	8	54
Skołyszyn	19	115	19	115
Tarnowiec	9	53	9	53

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkań oddanych do użytku.

Wykres 7. Liczbę mieszkań oddanych do użytku.

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

Z tabeli i wykresu wynika, że w gminie Jasło prężnie rozwija się budownictwo indywidualne, sytuacja ta jest najkorzystniejsza w całym powiecie.

WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Tabela 8. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w gminach powiatu jasielskiego.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	
	wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowe	kanalizacyjne
	stan w dniu 31 XII			
POWIAT jasielski	335,6	757,0	7410	12115
Jasło	138,4	202,7	3404	4181
Kołaczyce	8,1	51,1	397	1176
Dębowiec	52,2	51,0	1130	709
Jasło	1,1	273,5	26	3720
Krempna	13,5	10,3	212	132
Nowy Żmigród	15,6	31,4	333	440
Osiek Jasielski	22,7	34,6	286	495
Skołyszyn	43,0	78,1	1053	980
Tarnowiec	41,0	24,3	569	282

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

Z przedstawionych danych wynika, że w gminie Jasło skanalizowane zostało 97 % powierzchni, jedynie w miejscowość Opacie nie posiada takowej instalacji. Gmina posiada 2 oczyszczalnie ścieków, które nie wykorzystują obecnie swoich możliwości przerobowych. Podłączone jest do sieci kanalizacyjnej 3 720 budynków indywidualnych (stan na 31.12.2011r.).

Natomiast bardzo słabo rozwinięta jest sieć wodociągowa, występuje jedynie w miejscowości Szebnie, gdzie dostarczana jest w ten sposób woda do 26 gospodarstw domowych.

ZATRUDNIENIE

Dane dotyczące zatrudnienia osób w gminie Jasło na tle całego powiatu przedstawia poniższa tabelka.

Tabela 9. Liczba pracujących w gminach powiatu jasielskiego.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pracujący	
	ogółem	w tym kobiety
POWIAT jasielski	20 842	9 316
Jasło Miasto	15 672	6 565
Kołaczyce	402	233
Brzyska	226	162
Dębowiec	666	449
Jasło	812	378
Krempna	161	81
Nowy Żmigród	437	280
Osiek Jasielski	266	163
Skołyszyn	1 544	728
Tarnowiec	656	277

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

Powyższa tabelka przedstawia liczbę osób zatrudnionych w firmach na terenie danej gminy. Wielu mieszkańców gminy Jasło znalazło zatrudnienie na terenie samego miasta Jasła, gdzie występują firmy zatrudniające większą liczbę pracowników.

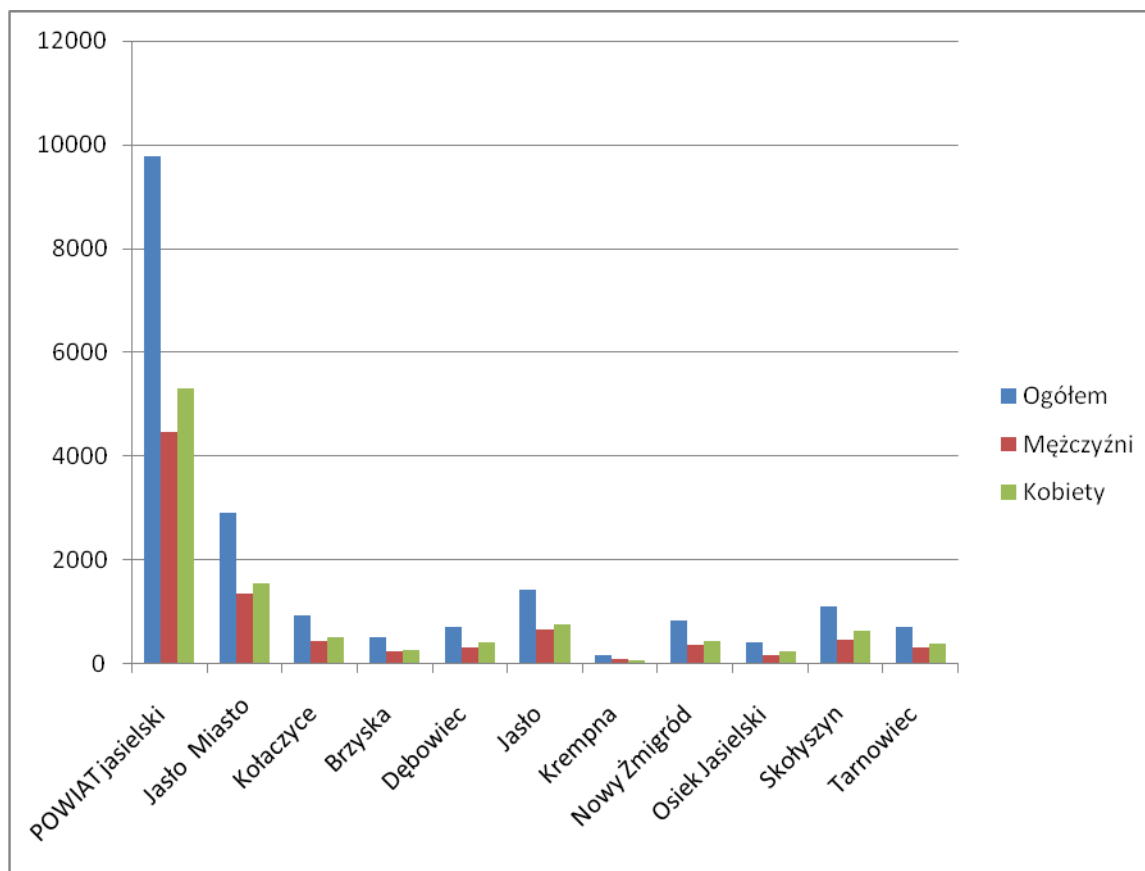
BEZROBOTNI**Tabela 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg płci w 2011r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
POWIAT jasielski	9780	4477	5303
Jasło Miasto	2918	1364	1554
Kołaczyce	946	437	509
Brzyska	523	257	266
Dębowiec	728	309	419
Jasło	1431	667	764
Krempna	175	89	86
Nowy Żmigród	829	379	450
Osiek Jasielski	425	184	241
Skołyszyn	1101	470	631
Tarnowiec	704	321	383

Źródło: Dane GUS stan na 31.12.2011r.

W powiecie jasielskim bezrobocie jest powyżej średniej wojewódzkiej i przekłada się na bezrobocie osób zamieszkałych w gminie Jasło. Na 30.06.2013r. stopa bezrobocia w powiecie jasielskim wynosiła 18,3% przy średniej w województwie 15,9%. W gminie Jasło wśród bezrobotnych przeważają kobiety, które stanowią 53,4% ogółu bezrobotnych w gminie Jasło. Zjawisko bezrobocia przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminach powiatu jasielskiego.

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

OPIEKA ZDROWOTNA

Dane dotyczące stanu opieki zdrowotnej w gminie Jasło na tle całego powiatu przedstawione zostały w tabeli nr

Tabela 11. Służba zdrowia w gminach powiatu jasielskiego.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ambulatoryjna opieka zdrowotna		Apteki ogólnodostępne	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną
	zakłady opieki zdrowotnej	praktyki lekarskie		
POWIAT jasielski	36	24	32	3618
Jasło Miasto	16	13	23	1605
Kołaczyce	3	-	2	4550
Brzyska	2	-	1	6426
Dębowiec	3	1	2	4310
Jasło	3	-	-	-
Krempna	1	-	-	-
Nowy Żmigród	1	4	1	9377
Osiek Jasielski	1	-	1	5410
Skołyszyn	4	3	1	12476
Tarnowiec	2	3	1	9183

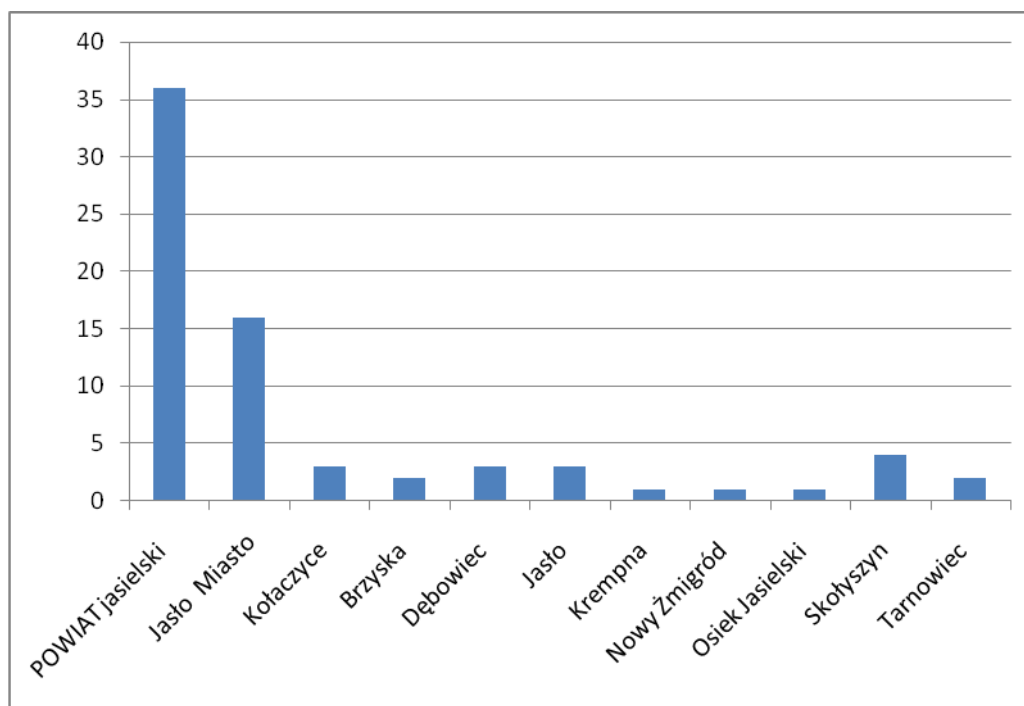
Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

Bezpośrednio na terenie gminy funkcjonuje Samodzielny Publiczny Miejsko - Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej, który posiada 3 ośrodki zdrowia i 2 zakłady rehabilitacyjne na terenie gminy Jasło. Dodatkowo, mieszkańcy gminy mogą korzystać w ramach SPMG ZOZ z pomocy specjalistów w ośrodkach położonych w Jaśle (4 placówki).

W 2013r. powstała apteka w Osobnicy, do tego czasu działał jedynie punkt apteczny w Szebniach. Ze względu na położenie gminy wokół miasta Jasła z licznymi aptekami, nie jest to uciążliwy problem dla mieszkańców.

Poniższy wykres obrazuje jak się stan ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w gminie Jasło ma w stosunku do całego powiatu.

Wykres 9. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w gminach powiatu jasielskiego.

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2011r.

ROLNICTWO

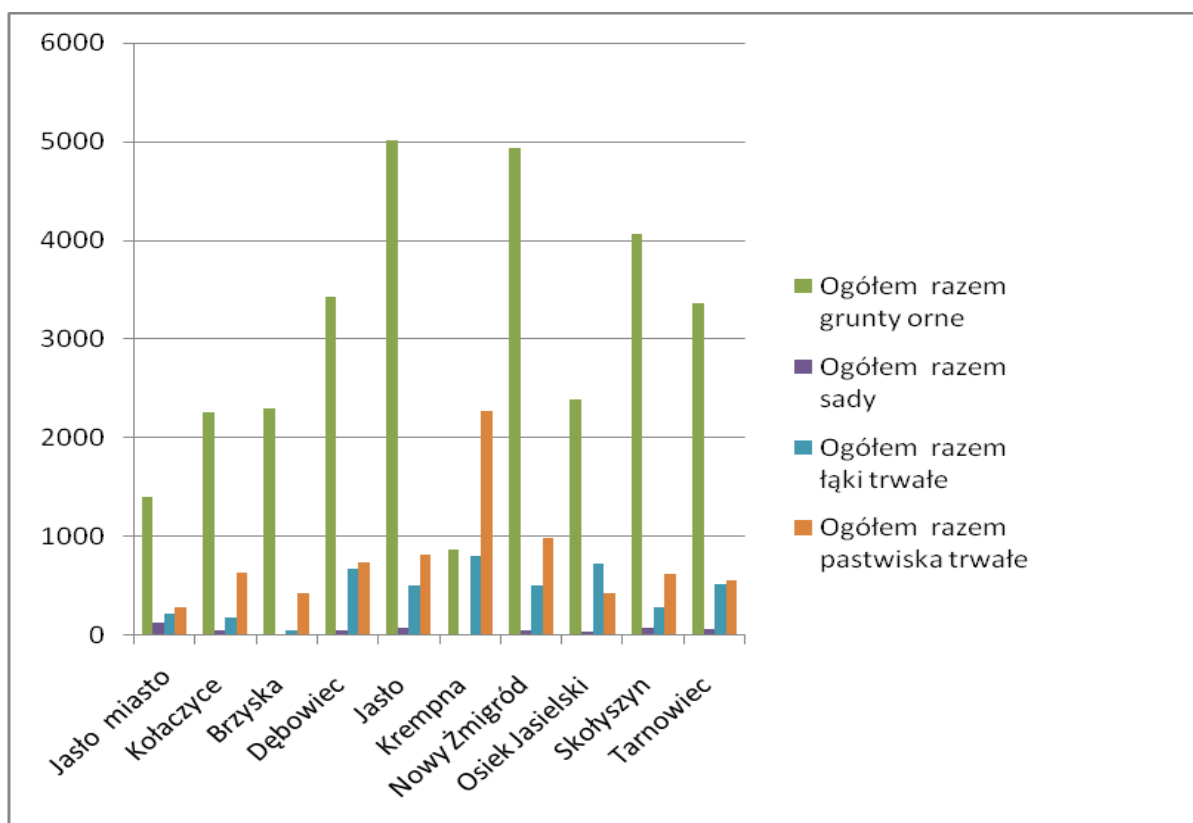
Tabela 12. Użytkowanie gruntów w 2012r. (według granic administracyjnych)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Użytki rolne					Grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	w tym					
			grunty orne	sady	łąki trwale	pastwiska trwale		
POWIAT jasielski	83087	45143	30018	519	4468	7765	32949	4995
Jasło	3652	2172	1397	129	218	281	300	1180
Kołaczyce	6110	3305	2257	45	182	642	2441	364
Brzyska	4487	3011	2303	11	56	433	1236	240
Dębowiec	8647	5155	3431	44	671	736	3077	415
Jasło	9307	6823	5014	76	510	813	1824	660
Krempna	20386	4040	870	-	800	2269	15863	483
Nowy Żmigród	10359	6721	4937	53	501	983	3115	523
Osiek Jasielski	6040	3749	2392	33	728	428	1978	313
Skołyszyn	7849	5368	4059	71	280	617	1947	534
Tarnowiec	6250	4799	3358	57	522	563	1168	283

Źródło: dane GUS stan na 01.01.2012r.

Dochody z rolnictwa stanowią źródło utrzymania części mieszkańców gminy Jasło. Sposób użytkowania gruntów na tle całego powiatu przedstawia powyższa tabela. Poniżej wykres obrazujący wykorzystanie użytków rolnych w gminie Jasło na tle całego powiatu jasielskiego.

Wykres 10. Użytki rolne w gminach powiatu jasielskiego.

Źródło: dane GUS stan na 01.01.2012r.

Rozdział III. PROPOZYCJE WIZJI I MISJI GMINY

WIZJA GMINY JASŁO

Wizja rozwoju Gminy Jasło określa stan docelowy w roku 2020, do którego władze lokalne dążą wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu.

Stan docelowy określony zapisami wizji przewiduje stworzenie warunków do trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego, przejawiającego się funkcjonowaniem gminy w której turystyka odgrywa coraz ważniejszą rolę.

Jesteśmy gminą o charakterze usługowo – turystycznym stanowiącą zaplecze mieszkalnictwa dla Jasła.

Gmina bogata w historię z dawnych epok stanowi ogromną szansę dla rozwoju turystyki i związanej z nią przedsiębiorczości.

Wstępnie założono, że misja Strategii powinna przejawiać się w doskonaleniu działań zmierzających do systematycznego i konsekwentnego dążenia do poprawy jakości życia, przyjęto, że misja Gminy określona będzie następująco:

MISJA GMINY JASŁO

Chcemy zachować tradycyjne źródło dochodu ludności - rolnictwo ekologiczne oraz tworzyć warunki sprzyjające rozwojowi turystyki i przedsiębiorczości

W celem osiągnięcia założeń określonych w wizji realizacji określone zostały obszary strategiczne przedstawione poniżej.

OBSZARY STRATEGICZNE

1. Infrastruktura techniczna

2. Kultura i oświata

3. Rolnictwo

4. Przedsiębiorczość

5. Turystyka i rekreacja

6. Mieszkalnictwo

Rozdział IV. ANALIZA SWOT

SŁABE STRONY	MOCNE STRONY
Duże bezrobocie, brak możliwości zatrudnienia poza rolnictwem	Położenie wokół miasta powiatowego
Niski poziom dochodów ludności	Warunki przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki i agroturystyki
Braki w infrastrukturze technicznej (niepełna sieć kanalizacyjna gminy, niski poziom zwodociągowania miejscowości)	Zachowane walory krajobrazowe
Gospodarka odpadami komunalnymi wymagająca dalszych działań zmierzających do pełnej segregacji. Występujący w gospodarstwach w znacznej ilości azbest (pokrycia dachów, liczne odpady)	Walory turystyczne: dobrze zachowane zabytki kultury materialnej, stanowiska archeologiczne w Trzcinity i Niepli
Niska jakość nawierzchni dróg w części miejscowości gminy	Rzeki: Wisłoka, Ropa i Jasiołka do zagospodarowania na cele rekreacyjne
Ograniczone możliwości zbytu płodów rolnych	Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna (drogi wojewódzkie, powiatowe, linie kolejowe)
Nieopłacalność produkcji rolnej	Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych
Niekorzystna struktura gospodarstw rolnych	Naturalne surowce: ropa i gaz ziemny
Mała specjalizacja produkcji rolnej	Wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe
Brak dużych zakładów przemysłowych	Dobra jakość gleb (klasy II – V), nadrzeczne mady, gleby torfowe
Brak bazy rekreacyjno-sportowej oraz turystycznej	Dobry stan środowiska naturalnego, małe zanieczyszczenie gleb
Brak bazy hotelowej na wysokim poziomie	Duże zasoby siły roboczej
Niskie wskaźniki dotyczące ochrony zdrowia	Duży potencjał ludzi młodych i

	wykształconych
Duża liczba nieużytków	Korzystna struktura wiekowa mieszkańców
	Dodatni przyrost naturalny
	Dodatnie saldo migracji
	Dobry dostęp do szkolnictwa średniego (szkoła średnia w gminie, łatwy dojazd do szkół w Jasle), możliwości dalszego kształcenia na uczelniach zlokalizowanych w Jasle i Krośnie
	Kultywowanie tradycji
ZAGROŻENIA	SZANSE
Odpływ młodych ludzi z terenu gminy	Pozyskanie środków unijnych na działania inwestycyjne i tzw. „miękkie”
Zagrożenie rozwoju patologii społecznych, szczególnie wśród ludzi młodych	Wzrost zainteresowania ustawicznym kształceniem
Zły system finansowania służby zdrowia	Rozwój sektora usług na wsi
Zwiększone obciążenia podatkowe przedsiębiorców	Położenie geograficzne sprzyjające powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych
Duże utrudnienia w pozyskiwaniu funduszy ze środków UE (skomplikowane procedury i długotrwały okres oceny wniosków)	Wzrost zainteresowania inwestorów Gminą Jasło
Odpływ młodych ludzi poza granicę Polski w poszukiwaniu pracy	Moda na promowanie produktu lokalnego
	Udział Gminy Jasło w strukturze Lokalnej Grupy Działania „Nowa Galicja” realizującej działania w ramach programu LEADER

Rozdział V.
OBSZARY STRATEGICZNE, PRIORYTETY TEMATYCZNE,
KIERUNKI DZIAŁAŃ (PROPOZYCJE ZADAŃ I PROJEKTÓW)

1. Infrastruktura techniczna

Cel I. Ochrona środowiska naturalnego.

Zadania:

1. Dokończenie budowy gminnej sieci kanalizacyjnej wraz z systemem odbioru i oczyszczania ścieków.
2. Utworzenie nowoczesnego systemu odbioru i segregacji odpadów komunalnych.
3. Edukacja ekologiczna społeczeństwa – działania ukierunkowane na działania zmierzające do właściwego wykorzystania środowiska naturalnego w najbliższym otoczeniu.
4. Modernizacja urządzeń melioracyjnych.

Cel II. Uzbrojenie gminy w elementy infrastruktury technicznej

Zadania:

1. Modernizacja stanu technicznego dróg.
2. Budowa systemu zaopatrzenia w wodę pitną.
3. Rozbudowa systemu sieci zaopatrzenia w źródła energii.
4. Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci telekomunikacyjnej oraz stworzenie warunków do budowy sieci szerokopasmowej dostępu do Internetu.
5. Pozyskanie terenów i przygotowanie lokalizacji dla obszarów inwestycyjnych na terenie gminy obejmujące wyposażenie w podstawowe media.

2. Kultura, oświata i rozwój społeczny

Cel I. Dostosowanie bazy oświatowej i kulturalnej do potrzeb gminy

Zadania:

1. Tworzenie warunków do rozwoju szeroko rozumianej kultury.
2. Zapewnienie warunków do zastosowania nowoczesnego sprzętu i pomocy naukowych w oświacie.
3. Tworzenie na terenie gminy przedszkoli jako pierwszego etapu edukacji dzieci.

Cel II. Człowiek najlepszą inwestycją

Zadania:

1. Promocja dobrych i aktywnych szkół, ich osiągnięć dydaktycznych, sportowych i wychowawczych.
2. Wprowadzenie dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży w szkołach (kursy języków obcych, obsługa komputera).
3. Szkolenia nauczycieli oraz ich przekwalifikowanie.
4. Organizacja systemu doskonalenia zawodowego, organizacja szkoleń odpowiadających zapotrzebowaniu na rynku pracy.
5. Promocja systemu zdobywania wiedzy, informowanie całego społeczeństwa o możliwościach korzystania z różnego typu szkoleń.

Cel III. Zachowanie tradycji kulturowych

Zadania:

1. Wsparcie istniejących instytucji kultury na rzecz bogatszej i atrakcyjniejszej oferty kulturalnej.
2. Wspieranie badań archeologicznych prowadzonych na terenie gminy.
3. Wspieranie działalności twórców lokalnych, kapel, zespołów tanecznych, teatrzyków itp.
4. Współpraca z miejscowymi szkołami ramach przedmiotu związanego z kulturą lokalną.
5. Promocja tradycji i zabytków kultury.

Cel IV. Integracja mieszkańców gminy

Zadania:

1. Promowanie aktywnych postaw mieszkańców
2. Organizacja imprez kulturalnych i sportowych.
3. Wspieranie działań lokalnych organizacji pozarządowych.
4. Ścisła współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania „Nowa Galicja” w celu poprawy warunków życia i rozwoju społeczeństwa.

Cel V. Opieka społeczna

Zadania:

1. Tworzenie warunków dla pomocy socjalnej najuboższej części społeczeństwa.
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu zubożalej części społeczeństwa.
3. Pomoc rodzinom zagrożonym patologiami.
4. Organizacja szkoleń i możliwości zdobywania wiedzy dla osób będących długotrwale bez pracy.
5. Stworzenie warunków dla powstania Spółdzielni Socjalnych.

3. Rolnictwo

Cel I. Modernizacja rolnictwa dostosowująca je do wymogów gospodarki rynkowej oraz uwarunkowań ekologicznych

Zadania:

1. Tworzenie warunków do produkcji zdrowej żywności (ekologicznej) oraz prowadzenia akcji informacyjnej o cechach produktów ekologicznych.
2. Organizacja szkoleń oraz współdziałanie ze służbami doradztwa rolniczego.
3. Wspieranie rozwoju produkcji roślin energetycznych.
4. Propagowanie upraw warzyw i owoców.
5. Rozwój usług około rolniczych.
6. Zalesianie nieużytków i walka z niezagospodarowanymi gruntami rolniczymi.
7. Scalanie gruntów oraz powiększanie gospodarstw rolnych.
8. Działania na rzecz poprawy opłacalności produkcji rolnej

Cel II. Organizacja przetwórstwa rolno-spożywczego oraz poszukiwanie rynków zbytu

Zadania:

1. Organizacja grup producenckich – dążenie do jednorodności produkcji.
2. Tworzenie zakładów przetwórstwa oraz przechowania produktów rolnych.
3. Współpracą z hurtowymi giełdami zbytu produktów rolnych.
4. Tworzenie warunków do kontraktacji upraw.
5. Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi zbytu produktów rolnych.

4. Przedsiębiorczość

Cel I. Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez rozwój drobnej przedsiębiorczości

Zadania:

1. Tworzenie warunków do powstania na terenie gminy drobnych przedsiębiorstw.
2. Tworzenie systemu preferencji dla podmiotów tworzących nowe miejsca pracy.
3. Tworzenie korzystnych warunków dla inwestorów.
4. Organizacja corocznych spotkań władz gminy z przedsiębiorcami.

Cel II. Aktywizacja gospodarcza gminy

Zadania:

1. Zapewnienie wysokiego poziomu usług świadczonych w Urzędzie Gminy.
2. Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych o gminie i możliwościach inwestycyjnych.
3. Współpraca gminy z lokalnymi firmami.
4. Rozwój współpracy z partnerami z kraju i zagranicy.

Cel III. Mobilizacja kapitału

Zadania:

1. Pozyskiwanie pozabudżetowych środków finansowych na rozwój gminy.
2. Szeroko rozumiane planowanie szczegółowych działań na przyszłe okresy.

5. Turystyka i rekreacja

Cel I. Wykorzystanie naturalnych walorów gminy do tworzenia bazy turystyczno-rekreacyjnej

Zadanie:

1. Stworzenie warunków na inwestycje związane z budową bazy noclegowej i gastronomicznej wokół największych atrakcji turystycznych gminy.
2. Wydzielenie terenów i organizacja kempingów i pól namiotowych.
3. Utrzymanie i rozwój tras turystycznych.
4. Stała promocja walorów turystyczno-krajobrazowych gminy, wydanie materiałów promocyjnych.

Cel II. Tworzenie gospodarstw agroturystycznych jako dodatkowego źródła dochodu dla mieszkańców

1. Rozwój ilościowy i jakościowy gospodarstw agroturystycznych.
2. Rozwój usług związanych z agroturystyką (małą gastronomią, sztuką ludową itd.).

Cel III. Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej

1. Budowa boisk sportowych.
2. Budowa kortów tenisowych.
3. Wyznaczenie ścieżek zdrowia.
4. Propagowanie zdrowego stylu życia oraz rozwój aktywnych form wypoczynku.

6. Mieszkalnictwo

Cel I. Rozwój budownictwa mieszkalnego

Zadania:

1. Propagowanie gminy jako miejsca bezpiecznego do zamieszkania.
2. Przygotowanie uzbrojonych terenów pod budownictwo.

Cel II. Rozwój budownictwa socjalnego i komunalnego

Zadania:

1. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na tworzenie mieszkań socjalnych na terenie gminy.

Rozdział VI.

SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII

Wdrażanie założeń strategii rozwoju nie może mieć miejsca bez zorganizowanego systemu zbierania danych o zmianach społeczno-gospodarczych na terenie objętym daną strategią. Ich celem jest badanie poziomu osiągnięcia założonych kierunków, tak aby potwierdzić skuteczność zastosowanych działań. Główne obszary monitorowania i ewaluacji strategii muszą być zbieżne z przyjętymi obszarami strategicznymi i przyjętymi działaniami. Obowiązek monitorowania realizacji celów posiada Wójt Gminy Jasło i Rada Gminy.

Uzupełnieniem do gromadzenia danych jest element wyciągania wniosków z tego, co zostało zrealizowane, tak aby wprowadzić ewentualne korekty w przyszłych planach.

Cechy skutecznego monitorowania strategii:

- a) zasada wiarygodności – dane muszą pochodzić z niepodważalnego źródła.
- b) zasada aktualności – dane muszą być na bieżąco gromadzone i przetwarzane.
- c) zasada obiektywności – metody zbierania i przetwarzania danych muszą być obiektywne i niezależne.
- d) zasada skupienia na punktach strategicznych – zbierane dane powinny dotyczyć tzw. „kroków milowych wdrażania strategii” tj. punktów kluczowych z punktu widzenia realizacji całości założonych celów.
- e) zasada koordynacji informacji – dane muszą być zbierane równolegle do działań, nie zakłócając ich realizacji.
- g) zasada elastyczności – założenia procesu monitorowania muszą być na tyle dynamiczne, aby możliwe było dopasowanie ich do zmian zachodzących w działaniach.

Wiarygodny monitoring musi opierać się o dane statystyczne, ilościowe, obiektywnie zweryfikowane, dzięki którym określimy stopień realizacji założonych celów strategicznych. Tylko takie informacje dadzą czytelny i wiarygodny materiał monitoringowy. Biorąc pod uwagę fakt partnerstwa projektowego 5 gmin, tj. Brzyska, Dębowiec, Jasło, Skołyszyn i Tarnowiec, możliwe jest także prowadzenie monitoringu porównawczego w obszarach gdzie

przyjęto zbieżne cele. Porównywanie efektów w poszczególnych gminach może prowadzić do wskazania najlepszych przykładów, tzw. liderów działań.

Dobór narzędzi jest uzależniony od rodzaju badanego działania, tzn. przedsięwzięcia inwestycyjne mierzyć można stosując miary wyrażone w %, jednostkach długości, powierzchni itp., natomiast cele społeczne tzw. miękkie badać można tylko z zastosowaniem wskaźników opracowanych na potrzeby konkretnego celu.

Najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest, aby wszystkie wskaźniki monitoringowe stosowane przy kontroli realizacji strategii były zestawiane dorocznie, najlepiej w formie raportu monitoringowego, sporządzanego przez jednostki i pracowników związanych branżowo z poszczególnymi obszarami życia społeczno-gospodarczego gminy.

Rozdział VII.

POTENCJALNE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Perspektywa finansowa 2014-2020 to okres nowych inwestycji na terenie Gminy Jasło a posiadanie środków finansowych na ich sfinansowanie, to jeden z ważniejszych priorytetów dla władz Gminy. Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Jasło pokrywa się z fazą przygotowań do nowego okresu programowania Unii Europejskiej, przez co precyzyjne określenie katalogu wskazującego na źródła finansowania działań zawartych w dokumencie Strategii nie jest możliwe. Mimo, że trwające w Radzie UE negocjacje pakietu legislacyjnego dla polityki spójności są jeszcze na etapie konstruowania, to dokument Umowy Partnerstwa jest już przygotowany, a obecnie trwają konsultacje społeczne. Umowa Partnerstwa to dokument określający strategię wykorzystania Funduszy Europejskich na lata 2014-2020. Powstała na bazie Założeń Umowy Partnerstwa przyjętych przez rząd 15 stycznia 2013 roku. Umowa jest ściśle powiązana z wymaganiami stawianymi przez Komisję Europejską, strategią Europa 2020 oraz z celami rozwojowymi Polski na najbliższe lata.

W dokumencie uwzględniono opinie partnerów społecznych i gospodarczych oraz przygotowane na potrzeby procesu programowania analizy. Dużą wagę przypisano też do efektów prac różnego rodzaju grup roboczych, spotkań bilateralnych oraz prowadzonej regularnie debaty strategicznej z udziałem partnerów społecznych i gospodarczych w ramach Krajowego Forum Terytorialnego oraz debat eksperckich.

Umowa Partnerstwa przedstawia m.in.:

- analizę potrzeb rozwojowych kraju, zróżnicowanie terytorialne i kluczowe bariery w kontekście strategii Europa 2020,
- cele i priorytety działań w ujęciu tematycznym i terytorialnym wraz z podstawowymi wskaźnikami,
- zakres finansowania działań z Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa, układ programów na lata 2014-2020,
- zarys systemu finansowania oraz wdrażania (źródło: www.mrr.gov.pl).

Głównym źródłem finansowania ujętych w Strategii zadań będą własne środki finansowe pochodzące z budżetu Gminy Jasło.

Pozostałe formy finansowania stanowiąc będą:

I. Pozagminne środki publiczne:

A. subwencje oraz dotacje celowe na dofinansowanie zadań własnych,

B. środki pozabudżetowe:

- Specjalne, będące wyodrębnionymi rachunkami bankowymi, na które państwowe jednostki budżetowe mogą odprowadzać niektóre z pobranych przez siebie dochodów, by następnie finansować zgromadzonymi tam środkami pieniężnymi np. Totalizator Sportowy, gdzie środki przeznaczone są na dopłaty do inwestycji w zakresie turystyki, rekreacji i sportu, środki na dofinansowanie napraw obiektów sportowych lub środki specjalne będące w dyspozycji Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, przeznaczane na utrzymanie katastru wodnego (systemu informacyjnego o gospodarowaniu wodami), opracowanie planów gospodarowania wodami oraz odbudowę ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych.
- Państwowe Fundusze Celowe udzielane w postaci dotacji, pożyczek i refundacji:
 - Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów
 - Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
 - Program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu (tzw. inwestycje strategiczne).
 - Wojewódzki wieloletni program rozwoju bazy sportowej (tzw. inwestycje terenowe).
 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 - Program Aktywny Samorząd
 - Dofinansowanie kosztów szkolenia, o którym mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się
 - Program wyrównywania różnic między regionami II
 - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
 - System Zielonych Inwestycji - GIS
 - LIFE+
 - Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków i inne
 - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
 - Program Ochrona Wód i Gospodarki Wodnej
 - Program Ochrona Ziemi i Powietrza

- Agencje Rządowe
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dotacje na infrastrukturę, pożyczki na tworzenie miejsc pracy dla bezrobotnych)
- Krajowy Fundusz Mieszkaniowy (dotacje, preferencyjne kredyty na infrastrukturę techniczną towarzyszącą budownictwu mieszkaniowemu, odnowienie budynków mieszkalnych i infrastruktury po powodzi).
- Inne

II. Strategie i programy rządowe

Zgodnie z dokumentem o nazwie „Plan uporządkowania strategii rozwoju”, który stanowi pierwszy etap prac związanych z przedsięwzięciem podjętym przez Rząd, polegającym na uporządkowaniu obowiązujących dokumentów strategicznych, tj. strategii i programów rozwoju, podjęto działania mające na celu doprowadzenie do ograniczenia liczby obowiązujących i opracowywanych dokumentów o charakterze strategicznym. Liczba 42 dokumentów tego typu zostanie zmniejszona do 9 nowych, zintegrowanych strategii rozwoju, realizujących średnio- i długookresową strategię rozwoju kraju. Strategie sektorowe finansowane będą ze środków krajowych jak również ze środków Unii Europejskiej w ramach nowego okresu programowania 2014-2020.

- **Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Dynamiczna Polska 2020** - w opracowywanym przez ekspertów Ministerstwa Gospodarki dokumencie, szczególną uwagę poświęcono wzmocnieniu współpracy oraz tworzeniu warunków sprzyjających przedsiębiorczości, powstawaniu i wdrażaniu innowacji, a także efektywnemu korzystaniu z dostępnych zasobów ludzkich, finansowych, rzeczowych i naturalnych. Jej zakres tematyczny obejmuje zagadnienia jak: stabilne podstawy makroekonomiczne rozwoju, rynek finansowy, przyjazne środowisko dla przedsiębiorczości, rozwój usług, rozwój sektorów przemysłu i budownictwa, innowacyjność, społeczeństwo informacyjne, eksport i promocję gospodarki. Cel główny strategii to wysoce konkurencyjna gospodarka (innowacyjna i efektywna) oparta na wiedzy i współpracy. Cel główny będzie realizowany poprzez 4 cele szczegółowe: Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki; Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy; Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania

zasobów naturalnych i surowców; Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki (Źródło: www.mg.gov.pl)

- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (projekt)** – w opracowywanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej dokumencie, zwrócono uwagę na jednoczesne zwiększenie konkurencyjności i spójności społecznoekonomicznej Polski poprzez stworzenie warunków do pełniejszego wykorzystania potencjału kryjącego się w jej obywatelach. Strategia formułuje cele i priorytety oraz wskazuje najważniejsze obszary koncentracji wysiłku rozwojowego w dziedzinie rozwoju kapitału ludzkiego. Strategia odpowiada na jedno z kluczowych wyzwań stawianych przed państwami na całym świecie, czyli załączenie efektywnej polityki społecznej z rozwojem gospodarczym. Głównym celem działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. (Źródło: www.mpips.gov.pl)
- **Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)** – dokument przygotowany przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej został przyjęty 22 stycznia 2013 roku. Jego istotą jest przedstawienie kierunków rozwoju transportu w Polsce w zgodności z celami zawartymi w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) i Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (SRK). Wychodzi naprzeciw takim wyzwaniom współczesności, jak: sprostanie wymogom konkurencyjnej gospodarki światowej, uwzględnienie trendów demograficznych, dążenie do poprawy spójności społecznej, dostosowanie systemu transportowego do malejącej dostępności paliw płynnych na świecie. Odnosi się również do aktualnych trendów wynikających z polityki transportowej Unii Europejskiej. Podstawowym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności terytorialnej, poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym (lokalnym), europejskim i globalnym.

Poprawa dostępności terytorialnej w Polsce wymaga integracji głównych gałęzi transportu (kolejowego, drogowego, morskiego, lotniczego i wodnego-śródlądowego), rozumianych jako zintegrowany system transportowy. Zasadniczym zadaniem takiego systemu jest przezwyciężenie barier geograficznych, aby możliwa była interakcja

między obywatelami, przedsiębiorcami, a także między całymi gospodarkami. Jest to również krok w kierunku lepszego wykorzystania potencjału gospodarczego regionów.

Główny cel SRT odnosi się zarówno do utworzenia zintegrowanego systemu transportowego przez inwestycje w infrastrukturę transportową, jak i wykreowania sprzyjających warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych oraz rozwoju efektywnych systemów przewozowych. Realizacja głównego celu transportowego w perspektywie 2020 r. i dalszej, wiąże się z realizacją pięciu celów szczegółowych, właściwych dla każdej z gałęzi transportu. Chodzi o:

- stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,
- poprawę sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu oraz przewożonych towarów,
- ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,
- zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

(Źródło: www.transport.gov.pl)

- **Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” Perspektywa 2020r.** – dokument opracowany przez Ministerstwo Gospodarki (przyjęto aktualizację projektu 19 maja 2011r.), obejmuje dwa niezwykle istotne z punktu widzenia funkcjonowania państwa obszary. Podstawową rolą strategii jest zintegrowanie polityki środowiskowej z polityką energetyczną tam, gdzie aspekty te przenikają się w dostrzegalny sposób, ale oraz wytyczenie kierunków, w jakich powinna rozwijać się branża energetyczna oraz wskazanie priorytetów w ochronie środowiska. Celem głównym strategii jest *„zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę.* Cel główny realizowany będzie poprzez następujące cele rozwojowe i kierunki interwencji: Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię; Cel 3. Poprawa stanu środowiska (Źródło: www.mg.gov.pl)
- **Strategia Sprawne Państwo 2020** – dokument przygotowywany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, określający cele i kierunki działań, jakie należy

podjąć, aby podnieść sprawność i efektywność państwa do 2020 roku. Strategia zakłada między innymi racjonalne wykorzystanie środków publicznych, porządkowanie struktur organizacyjnych, skuteczne zarządzanie i koordynację zwłaszcza w takich obszarach jak: finanse, zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności, tworzenie przyjaznego dla obywateli i przedsiębiorców prawa. Zakłada również wdrożenie rozwiązań przyczyniających się do wzrostu konkurencyjności polskiej jurysdykcji, likwidację barier administracyjnych, wzrost aktywności obywatela w procesach rządzenia i debacie publicznej oraz szerokie wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatyczno-komunikacyjnych. Głównym celem strategii jest zwiększenie skuteczności i efektywności państwa otwartego na współpracę z obywatelami. Realizację celu głównego umożliwią następujące działania:

- wprowadzenie zasad otwartego rządu (chodzi o zwiększenie zdolności administracji do angażowania obywateli w proces rządzenia i konsultacji oraz rozwijania dialogu i współpracy między urzędem a obywatelem, a także większą dostępność do zasobów sektora publicznego);
- zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa przez m.in. uporządkowanie kompetencji organów administracji publicznej, obniżenie udziału kosztów obsługi urzędu w kosztach ogółem (chodzi o optymalne wykorzystanie sprzętu, ludzi i zasobów finansowych); większą sprawność państwa dzięki podniesieniu jakości i dostępności świadczonych usług przez urzędy administracji publicznej oraz usprawnienie funkcjonowania samorządu terytorialnego;
- zapewnienie sprawnego zarządzania oraz koordynacji obszarów istotnych dla rozwoju kraju i podniesienie prestiżu państwa na arenie międzynarodowej – chodzi o realizowanie zadań w takich obszarach jak: zarządzanie finansami i rozwojem kraju oraz koordynacja prowadzenia spraw międzynarodowych;
- upraszczanie procedur administracyjnych i likwidacja barier administracyjnych – chodzi o skracanie czasu koniecznego do otrzymania odpowiednich pozwoleń i usprawnienie tworzenia regulacji prawnych, a także tworzenie przyjaznego dla obywateli i przedsiębiorców prawa na podstawie rzetelnych analiz ekonomiczno-prawnych i wyników konsultacji społecznych;
- efektywne świadczenie usług publicznych (chodzi o zwiększenie dostępności świadczenia usług publicznych, w tym rejestrów centralnych, wprowadzenie

standaryzacji i nowoczesnego zarządzania usługami publicznymi; będą też podejmowane działania służące podniesieniu efektywności systemu ochrony zdrowia, udostępniania informacji prawnej czy konsularnych, ochrony praw konsumenta; to także konieczność utworzenia zintegrowanej platformy informatycznej o usługach publicznych);

➤ zreformowanie wymiaru sprawiedliwości i usprawnienie funkcjonowania prokuratury (chodzi o przedsięwzięcia zmierzające do zwiększenia efektywności egzekucji orzeczeń sądowych, ochrony pokrzywdzonych, a także wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w relacjach między sądami oraz sądami i obywatelami);

➤ zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego (nacisk zostanie położony na poprawę sprawności funkcjonowania, wizerunku i zaufania do służb i instytucji; realizowane będą zadania służące rozwojowi partnerstwa z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, a także sektorem prywatnym w obszarze bezpieczeństwa publicznego; będą podejmowane przedsięwzięcia usprawniające zarządzanie kryzysowe i ochronę ludności, a także funkcjonowanie państwowego ratownictwa medycznego. (Źródło: www.mac.gov.pl)

- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020** – dokument opracowywany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyjęto 26 marca 2013r. uchwałą rady Ministrów. Działania w nim wskazane mają wspierać zaangażowanie obywatelskie, zachęcać do współpracy oraz wzmacniać kreatywność Polaków, gdyż „wzmacnianie kapitału społecznego jest projektem cywilizacyjnym, od którego powodzenia zależy jakość życia Polaków i rozwój gospodarczy kraju”. Strategia jest dokumentem wielowymiarowym, zakładającym skoordynowaną interwencję publiczną w obszarach dotychczas niedocenianych lub niewystarczająco akcentowanych w dokumentach horyzontalnych. Cztery cele szczegółowe *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020* obejmują:
 - wspieranie budowy postaw kooperacji, kreatywności i komunikacji poprzez nowe metody i zmiany w systemie edukacji, zarówno formalnej, jak i pozaformalnej
 - wzmacnianie dialogu obywatelskiego oraz rozwój instrumentów ekonomii społecznej

- polepszanie dostępności do wysokiej jakości programów mediów publicznych, a także zasobów kultury
- wzmacnianie sektora kultury i przemysłów kreatywnych, w tym działań na rzecz szkolnictwa artystycznego, nowoczesnych instytucji kultury oraz promocji polskiej kultury za granicą (Źródło: www.mkidn.gov.pl).

- **Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie** – dokument opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i wdrożony do realizacji uchwałą Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010r. Wprowadza szereg modyfikacji sposobu planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce, a wraz z nimi różnych polityk publicznych mających największy wpływ na osiągnięcie celów określonych w stosunku do terytoriów. Polityka regionalna jest w nim rozumiana szerzej niż dotychczas – jako interwencja publiczna realizująca cele rozwojowe kraju przez działania ukierunkowane terytorialnie, a których głównym poziomem planowania i realizacji pozostaje układ regionalny (Źródło: www.mrr.gov.pl).
- **Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego RP 2022** – dokument opracowywany przez Ministerstwo Obrony Narodowej i przyjęty do realizacji w drodze uchwały Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 roku, określający warunki funkcjonowania oraz sposoby rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego. Szczególną rolę w tym systemie odgrywają podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo zewnętrzne (służba dyplomatyczna, Siły Zbrojne RP, służby specjalne), w powiązaniu z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo wewnętrzne. Z tego też względu główny obszar zainteresowania Strategii jest ukierunkowany na bezpieczeństwo zewnętrzne i militarne a jej zintegrowanie z innymi strategiami rozwojowymi pozwoli na wyłączenie z jej zasadniczego zakresu tematycznego innych dziedzin bezpieczeństwa narodowego, takich jak: bezpieczeństwo ekonomiczne (w tym energetyczne), obywatelskie, społeczne, czy ekologiczne (w tym wodne).

Za cel główny SRsBN RP uznano wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa narodowego, rozumianego jako synergia wysiłków poszczególnych organów, instytucji i służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego. Efektywność zostanie osiągnięta poprzez podnoszenie

sprawności zasadniczych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego. Służyć temu będzie realizacja celu pierwszego *Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym*, celu drugiego *Umocnienie zdolności państwa do obrony* oraz celu trzeciego *Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego*. Osiągnięcie spójności nastąpi poprzez realizację celu czwartego *Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa* i celu piątego *Tworzenie warunków do rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego*. (Źródło: www.wp.mil.pl)

- **Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020** – dokument opracowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i przyjęty do realizacji 25 kwietnia 2012r., którego celem głównym jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju. Dążenie do osiągnięcia celu głównego będzie realizowane poprzez działania przypisane do pięciu celów szczegółowych:

Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich;

Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej;

Cel 3. Bezpieczeństwo żywnościowe;

Cel 4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego;

Cel 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Działania strategii wychodzą naprzeciw nowym wyzwaniom cywilizacyjnym, w tym m.in. takim jak: starzenie się społeczeństw, zmiany klimatu, wymiana pokoleń, rozwój technologii informacyjnych, mobilność zawodowa i terytorialna oraz wpływ sytuacji demograficznej na świecie na bezpieczeństwo żywnościowe. Działania te zostały zaprojektowane w oparciu o pięć kluczowych zagadnień, tj. kapitał ludzki (1), jakość życia (2), bezpieczeństwo (3), konkurencyjność (4) i środowisko (5). (Źródło: www.minrol.gov.pl)

- Program wsparcia budownictwa socjalnego ze środków Funduszu Dopląt
- Program dopłat do oprocentowania kredytów na usuwanie skutków powodzi
- Program „Radosna szkoła” realizowany jest w latach 2009-2014

- Program „Cyfrowa szkoła”
- Inne.

III. Granty Norweskie

- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, obejmuje środki pochodzące z Norwegii, Liechtensteinu oraz Islandii (Norwegia pokrywa ponad 97% tychże środków). W jego skład wchodzi:
 - Program: Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów
 - Program: Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych
 - Program: Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii
 - Program: Fundusz dla Organizacji Pozarządowych
 - Program: Lokalne i regionalne inicjatywy na rzecz zmniejszenia nierówności i promowania spójności społecznej
 - Program: Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demografii
 - Program: Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i naturalnego
 - Program: Promocja różnorodności w kulturze i sztuce w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego (program partnerski)
- Norweski Mechanizm Finansowy w 100% pokrywany z budżetu norweskiego, obejmujący:
 - Program: Wsparcie rozwoju i szerokiego stosowania technologii CCS w Polsce
 - Program: Globalny fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego
 - Program: Norwesko-Polska Współpraca Badawcza (program partnerski)
 - Program: Norwesko-Polski Program Stypendialny (program partnerski)
 - Program: Poprawa i lepsze dostosowanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych
 - Program: Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu (program partnerski)
 - Program: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć
 - Program: Współpraca w obszarze Schengen oraz walka z przestępczością transgraniczną i zorganizowaną, w tym przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz migracjom grup przestępczych

- Program: Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości/ Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości
- Program: Wsparcie Służby Więziennej, w tym sankcji pozawięziennych.

Alternatywę finansową dla ograniczonych możliwości inwestycyjnych gminy stanowić może partnerstwo publiczno-prywatne, które pozwala na zaangażowanie środków prywatnych oraz sektora finansów publicznych, we wspólne przedsięwzięcia służące rozwojowi gospodarczemu. W prawie polskim ramy prawne PPP wyznaczają dwie ustawy, regulujące współpracę podmiotów publicznych i partnerów prywatnych:

- ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100 z późn. zm.), zwana dalej Ustawą o PPP,
- ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 101, Nr 157 poz. 1241 z późn. zm.), zwana dalej Ustawą o Koncesjach.

Obie wyżej wymienione ustawy w zamierzeniu ustawodawcy mają ułatwić wykonywanie zadań publicznych na zasadzie kooperacji sektorów publicznego i prywatnego w Polsce.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Porównanie powierzchni gmin w powiecie jasielskim.	16
Wykres 2. Zestawienie liczby ludności w gminach powiatu jasielskiego.	17
Wykres 3. Porównanie gęstości zaludnienia w gminach powiatu jasielskiego	19
Wykres 4. Porównanie ludności w podziale na grupy przedprodukcyjna, produkcyjna i poprodukcyjna w powiecie jasielskim.	22
Wykres 5. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminach powiatu jasielskiego.	24
Wykres 6. Liczba uczniów gimnazjum w gminach powiatu jasielskiego.	26
Wykres 7. Liczbę mieszkań oddanych do użytku.	28
Wykres 8. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminach powiatu jasielskiego.	32
Wykres 9. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w gminach powiatu jasielskiego.	34
Wykres 10. Użytki rolne w gminach powiatu jasielskiego.	36

SPIS TABEL

Tabela 1. Porównanie liczby ludności gmin w powiecie jasielskim.	16
Tabela 2. Ludność – gęstość zaludnienia , liczba kobiet na 100 mężczyzn	18
Tabela 3. Ruch naturalny ludności w 2011r.	20
Tabela 4. Porównanie ludności w podziale na grupy przedprodukcyjna, produkcyjna i poprodukcyjna w powiecie jasielskim.	21
Tabela 5. Liczba uczniów w roku szkolnym 2011/2012 w gminach powiatu jasielskiego.	23
Tabela 6. Liczba uczniów w gimnazjach w roku szkolnym 2011/12 w gminach powiatu jasielskiego.	25
Tabela 7. Mieszkania oddane do użytkowania w 2011r.	27
Tabela 8. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w gminach powiatu jasielskiego.	29
Tabela 9. Liczba pracujących w gminach powiatu jasielskiego.	30
Tabela 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg płci w 2011r.	31
Tabela 11. Służba zdrowia w gminach powiatu jasielskiego.	33
Tabela 12. Użytkowanie gruntów w 2012 r. (według granic administracyjnych)	35